

polska ludowa

materiały

i studia

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

tom I

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T H I S T O R I I

POLSKA LUDOWA

MATERIAŁY I STUDIA

TOM I

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1962

KOMITET REDAKCYJNY

S. Arnold (redaktor), J. Borkowski (z-ca red.), L. Grosfeld,
H. Jabłoński, H. Zieliński, S. Żólkiewski

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE. WARSZAWA 1962

Nakład 3000 + 250 egz. Ark. wyd. 16,75. Ark. druk. 12,25

Papier druk. sat. V kl. 70 g 70 × 100/16

Skład rozpoczęto w kwietniu 1962. Druk ukończono
we wrześniu 1962.

Zam. nr 724 H-90 Cena zł 50.--

Drukarnia im. Rewolucji Październikowej

OD REDAKCJI

Wydawnictwo niniejsze, którym rozpoczynamy cykl zeszytów poświęconych historii Polski Ludowej, jest pomyślane jako trzecia seria «Najnowszych Dziejów Polski». Podobnie jak w dwóch poprzednich seriach, pragniemy publikować artykuły i rozprawy naukowe, poświęcone najważniejszym problemom z dziejów Polski Ludowej, będącym dziś przedmiotem badań pracowników naukowych. Obok tego zamierzamy wprowadzić jak najwięcej materiałów źródłowych, archiwalnych. Chcielibyśmy także, aby w naszym wydawnictwie znalazły się wszelkiego rodzaju referaty dotyczące stanu badań, wysuwające postulaty co do dalszego toku tych badań, ich rozwinięcia i udoskonalenia, lub przedstawiające projekty planu naukowo-badawczego na najbliższe lata, zarówno w zakresie kwerend archiwalnych, jak i ujęć konstruktywnych.

Te założenia niestety nie mogły być w pełni zrealizowane w pierwszym zeszycie, który oddajemy w ręce czytelników. Wbrew bowiem naszym zamiarom, obecny tom nie zawiera tego wachlarza materiałów, o którym powyżej pisaliśmy. Wprawdzie drukowane tutaj rozprawy i artykuły zawierają szereg danych materiałowych, ale są to już pewne konstruktywne opracowania. Brak natomiast podstawowego działu, który chcemy wprowadzić, a w którym mieściłyby się zestawienia źródłowe, materiałowe, bądź informacje o takich czy innych zespołach źródeł. Wynikało to stąd, że pierwszy nasz zeszyt był przygotowywany w trudnych warunkach. Prace naukowo-badawcze nad dziejami Polski Ludowej są w stanie załżkowym. W tej sytuacji nie zdołaliśmy zebrać i przygotować takich źródeł, które można by już dzisiaj publikować. Podkreślamy te momenty dlatego, aby niniejszy tom nie był traktowany jak wzorcowy prototyp tego, co chcemy w przyszłości publikować.

Informując o naszych zamierzeniach i o brakach, które cechują pierwszy nasz zeszyt, przekazujemy go czytelnikowi jako zaczątek dalszych prac w kierunku rozwinięcia publikacji, mających służyć pogłębieniu i rozszerzeniu badań nad dziejami Polski Ludowej.

СОДЕРЖАНИЕ

Генрик Слабек — Борьба ППР за упрочение парцеляции помещичьих фольварков в Познаньском воеводстве (июнь—декабрь 1945 г.) . . .	34
Кристина Керстен — Основы формирования новой аграрной структуры на Воссоединенных землях	83
Ян Борковски — Антимиколайчиковская оппозиция внутри руководства ПСЛ 1946—1947	127
Станислав Беднарски — Формирование Крайовой Рады Народовой как парламента	138
Адам Маркусфельд — Создание Польской Рабочей Партии (ППР) на Любусской земле	150
Станислав Добосевич — Всеобщее обучение в 1944/45 учебном году (восстановление и проект реформы школьного дела)	190

SOMMAIRE

Henryk Słabek — Efforts du Parti Ouvrier Polonais pour rendre stable le parcellement de la grande propriété dans la voïevodie de Poznań (juin—décembre 1945)	34
Krystyna Kersten — Fondements de la formation d'une nouvelle structure agraire sur les territoires récupérés	84
Jan Borkowski — Formation de l'opposition contre Mikołajczyk parmi les leaders du Parti Paysan Polonais (1946—1947)	127
Stanisław Bednarski — Formation du Conseil Supérieur National comme Parlement.	138
Adam Markusfeld — Formation du Parti Ouvrier Polonais dans la province de Lubusz (Lebus).	150
Stanisław Dobosiewicz — Enseignement primaire dans l'année scolaire 1944/1945 (reconstruction et projet de réforme).	190

INHALT

Henryk Słabek — Kampf der Polnischen Arbeiterpartei um die Festigung der Grossbesitzparzellierung in der Voievodschaft Poznan (Juni—Dezember 1945).	5
Krystyna Kersten — Neugestaltung der Agrarstruktur in den wiedergewonnenen Gebieten.	37
Jan Borkowski — Bildung der Opposition gegen Mikołajczyk in der Leitung der Polnischen Bauernpartei (1946—1947).	85
Stanisław Bednarski — Gestaltung des Nationalen Oberlandesrats als eines Parlaments.	129
Adam Markusfeld — Bildung der Polnischen Arbeiterpartei im Lubusz-Gebiet.	132
Stanisław Dobosiewicz — Allgemeines Schulwesen im Schuljahre 1944/1945 (Aufbau und Reformplan).	151

CONTENTS

Henryk Słabek — Fight of the Polish Worker Party for the consolidation of the big property parcelling in the province of Poznań (june—décember 1945).	5
Krystyna Kersten — Formation bases of the new agrarian structure on the recovered territories.	37
Jan Borkowski — Formation of the anti-Mikołajczyk opposition in the management of the Polish Peasant Party (1946—1947).	85
Stanisław Bednarski — Formation of the Polish National Council as a Parliament.	129
Adam Markusfeld — Formation of the Polish Worker Party in the Lubusz (Lebus) province.	139
Stanisław Dobosiewicz — Primary education in the school-year 1944/1945 (reconstruction and reform project).	151

SPIS TREŚCI

- Od Redakcji
- Henryk Słabek — Walka PPR o utrwalenie parcelacji obszarnczych folwarków w województwie poznańskim (czerwiec—grudzień 1945).
- Krystyna Kersten — U podstaw kształtowania się nowej struktury agrarnej Ziemi Zachodnich (1945—1947).
- Jan Borkowski — Kształtowanie się antymikołajczykowskiej opozycji w kierownictwie Polskiego Stronnictwa Ludowego 1946—1947 (w świetle dokumentów władz PSL).
- Stanisław Bednarski — Kształtowanie się Krajowej Rady Narodowej jako parlamentu.
- Adam Markusfeld — Powstanie Polskiej Partii Robotniczej na Ziemi Lubuskiej.
- Stanisław Dobosiewicz — Szkolnictwo powszechne w roku szkolnym 1944/1945 (Odbudowa i projekt reformy).

Cena zł 50.—